

Članek št. 5

KPI kazalniki ali kako merimo uspešnost v podjetju

Ključni kazalniki uspešnosti oziroma »KPI« lahko pripomorejo k večjemu uspehu vašega podjetja ali oddelka.

Ključni pokazatelji uspeha podjetja (angl. Key Performance Indicators) morajo v prvi vrsti dati odgovor na neko vprašanje, da ima njihovo merjenje sploh smisel.

Pri poslovanju se morda prevečkrat ukvarjamo z učinkovitostjo, misleč, da je ta tista, ki nam bo prinesla dober rezultat. Uspešnost namreč pomeni izvajati prave stvari, medtem ko učinkovitost pove, ali jih delamo na pravi način. Uspešnost je zunanja značilnost organizacije, ki jo merimo z ugotavljanjem učinkov glede na vložke, nasprotno je učinkovitost notranja značilnost organizacije in govori o izpolnjevanju zahtevanih nalog v določenem času.

KPI služijo za merjenje uspešnosti celotne ali samo enega dela organizacije (stroškovno mesto, projekt ...), pri čemer morajo biti povezani s strateškimi cilji podjetja.

Ključne kazalnike lahko razdelimo na tri različne ravni:

- ključni kazalniki uspešnosti na poslovni ravni vodenja,
- ključni kazalniki procesne ravni vodenja,
- ključni kazalniki proizvodne ravni vodenja.

Pomembno je vedeti, da se kazalniki po različnih področjih ne izključujejo, vendar se morajo nujno hierarhično dopoljevati. Povezava med kazalniki na ravni procesov je nujna. Kazalniki iz proizvodne ravni in procesne ravni se morajo konsolidirati v upravno raven (enako kot je zastavljena hierarhija). Seveda pa brez ustrezne informacijske podpore ne gre in tako slednja predstavlja pomemben element v merjenju in prikazovanju KPI-jev.

Prednosti spremljanja KPI za podjetje in vodstvo:

- Kontinuirano in sistematizirano spremljanje učinkovitosti in uspešnosti,
- Tekoče spremljanje pravilnosti odločitev na podlagi primerljivih elementov,
- Lažji proces identificiranja problemov in njihovo hitrejše odpravljanje,
- Učinkovitejše alociranje in optimiziranje sredstev,
- Lažji nadzor nad vse bolj kompleksnim sistemom poslovanja podjetja,
- Nenehni in natančni nadzor KPI-jev lahko pri delovanju dislociranih in centrali podrejenih enot postane povratna zanka in orodje uprave podjetij.

Vodstvo podjetja se lažje odloča in posledično učinkoviteje razpolaga s sredstvi oz. resursi podjetja.

Koristi uporabe KPI:

- natančnejše normiranje dela zaposlenih, kar je podlaga za doseganje višje produktivnosti in vzpostavitev sistema uspešnosti in nagrajevanja zaposlenih,
- natančnejše planiranje proizvodnje na podanih standardnih časih, ki se uporablja pri terminskem planiranju proizvodnje, kar vodi v izboljšanje doseganja dogovorjenih časov za dostavo/opremo izdelkov,

- učinkovitejše izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti, saj imamo na razpolago natančne podatke o zasedenosti kapacitet,
- identifikacija in odprava ozkih grl in zastojev v delovnih in tehnoloških procesih, kar ponovno prispeva k dvigu produktivnosti.
- dvig produktivnosti zaradi spremljanja razpoložljivosti stroja;
- odprava zastojev in minimizacija aktivnosti, ki ne dodajajo vrednosti, tj. skladno z
- načeli vitke proizvodnje oz. širše vitkega delovanja;
- digitalizacija oz. avtomatizacija »uporabe podatkov

Kaj bomo merili s KPI-ji, je najbolj odvisno od naših podatkov: koliko in kakšne imamo ter kako do sploh dostopni. Načeloma lahko ustvarimo nešteto kazalnikov, vendar je za podjetje zdravo, če jih uporablja s pravo mero. Poleg tega se ne sme ukvarjati izključno samo s svojimi kazalniki, saj lahko ukvarjanje s samim seboj hitro nameče pesek v oči, kar se na trgu lahko pokaže kot zmanjšanje konkurenčnosti in izguba tržnega deleža. Zato se ob spremljanju KPI-jev ne sme pozabiti na ostale ponudnike v panogi, kupce, dobavitelje in konec koncev na mehko znanje: na svoje občutke in izkušnje. Pri nekaterih kazalnikih se namreč prehod iz ene barve v drugo lahko zgodi praktično čez noč, odpravljanje posledic oziroma ponovna pozelenitev pa zahteva mnogo več kot en korektivni ukrep in traja več let.

Vir:

Finance: <https://www.finance.si/finance/sedem-nacel-merjenja-uspesnosti/a/8837728>
<https://www.linkedin.com/pulse/24-klju%C4%8Dnih-kazalnikov-uspe%C5%A1nosti-kpi-enei-sajko>
<http://www.cek.ef.uni-lj.si/magister/zupan4709.pdf>
<https://dk.um.si/Dokument.php?id=145916&lang=slv>

Datum: 18.8.2023

Pripravila:

Iris Lanščak, svetovalka SPOT Svetovanje Pomurje

Projekt JR podporno okolje 2023:

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport ter SPIRIT Slovenija, javna agencija